

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.204/2019/3.szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Katona János ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** szám alatti lakos felperesnek - a **(jogtanácsos neve)** jogtanácsos által képviselt **I.rendű alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű I. rendű és a dr. Réfy Vilmos ügyvéd által képviselt **II.rendű alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű II. rendű alperesek ellen nemvagyoni kártérítés megfizetése iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2019. március 13. napján kelt 4.P.21.018/2018/26. számú ítélete ellen a felperes részéről 27. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

A feljegyzett 81 300 (nyolcvanegyezer-háromszáz) Ft fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

A felperes 2012. június 1-től 2013. február 15-ig az I. rendű, 2013. június 10-től 2014. január 20. napjáig pedig a II. rendű alperes büntetés-végrehajtási intézetnél töltötte jogerősen kiszabott szabadságvesztés büntetését. Fogvatartásának időtartama alatt az I. rendű alperesnél 9 különböző - 6-23 m² közötti alapterületű - zárkában került elhelyezésre. Az egyes zárkákban elhelyezett fogvatartottak száma 2-13 fő volt, így az 1 főre jutó mozgástér több alkalommal 3 m² alatt maradt. A perbeli időszakban az I. rendű alperes telítettségi mutatói elérték a 150-230 %-ot. A bv intézet épülete 1904-ben épült az akkori kor építészeti előírásainak és lehetőségeinek megfelelően, az épület elhelyezkedéséből és adottságaiból fakadóan annak bővítésére és átalakítására nincs lehetőség. Az épületben gyakran elszaporodnak az élősködő állatok, főleg a poloskák és a csótányok. Ezek elpusztítása érdekében az I. rendű alperes 2012-ben 7, 2013 évben 6 alkalommal végeztetett rovar- és rágcsálóirtást az intézetben.

A II. rendű alperesi bv intézet épülete az 1890-es években épült, majd az 1950-es években került átalakításra. A felperes itt 12 különböző zárkában került elhelyezésre, amelyek alapterülete 22,11-42,74 m² között változott. A 6-12 fő befogadóképességű zárkákban a felperes fogvatartásának időszakában 8-21 fogvatartott tartózkodott, így az 1 főre jutó mozgástér 1,98-4,44 m² volt. A II. rendű alperes 2013-ban 4, 2014-ben 5 alkalommal végeztetett rovar- és rágcsálóirtást az intézetben.

A felperes módosított keresetében (4.P.21.018/2018/3., és 24. számú beadványok) az I. rendű alperest 566 000, a II. rendűt 450 000 Ft és annak kamatai megfizetésére kérte kötelezni nemvagyoni kártérítés címén. Keresetének indokai szerint fogvatartása alatt őt az alperesek nem megfelelő körülmények között helyezték el, mozgástere alatta maradt az előírásoknak, a zárkák

csótánnal, ágyi poloskával fertőzöttek voltak. Állította, az elhelyezési körülmények hatására tömegiszonya alakult ki. Álláspontja szerint mindezek kapcsán sérült az emberi méltósághoz, egészséghez fűződő személyiségi joga. Keresete jogalapjaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: 1959-es Ptk.) 349. §-át, a 6/1996. (VII. 12.) IM rendeletet, valamint a büntetések, intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 10/A. § (1) bekezdését jelölte meg.

Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Védekezésük szerint a felperes az általa hivatkozott 2013. évi CCXL. törvény rendelkezési alapján nem peres eljárásban kártalanítás címén érvényesíthetné igényét. Az ügy érdemét érintő álláspontjuk szerint nem állnak fenn a nemvagyoni kártérítés általános és speciális törvényi feltételei. Előadták, az intézet egész területén rendszeresen végeztek rágcsáló- és rovarirtást, az pedig, hogy esetleg ez nem járt teljes mértékben eredménnyel, nem értékelhető a terhükre annál is inkább, mert a jogszabályi előírásokhoz képest ezt több alkalommal elvégeztették. Nem vitatták, hogy a felperes részére fogvatartása alatt a jogszabály által nem kötelezően előírt mértékű mozgásteret nem tudták biztosítani, hangsúlyozták ugyanakkor, hogy kötelesek befogadni a hozzájuk érkezőket, a nem elégséges mozgástér miatt egyetlen fogvatartott elhelyezését sem utasíthatják vissza. Kiemelték, a mozgástér mértékére vonatkozó jogszabályi előírás nem kötelező erejű abban az esetben, ha a bv intézetben elhelyezett fogvatartotti létszám alapján az nem biztosítható. Mindezek alapján álláspontjuk szerint a felperes által kifogásolt elhelyezési körülmények tekintetében sem jogellenesség, sem felróhatóság nem terheli őket. Vitatták ezen túl, hogy nemvagyoni kártérítési igényt megalapozó egészségromlást idézett elő a felperesnél a nem megfelelő elhelyezés.

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban meghozott ítéletével a felperes keresetét elutasította. Határozatának indokolása szerint a felperes szabadulásának időpontjára figyelemmel kártalanítási eljárás megindítására nem volt jogosult. A jogvita érdemét illetően rámutatott, a 6/1996. (VII. 12.) IM rendelet 239. § (1) bekezdése lehetőségként fogalmazta meg a fogvatartó büntetés-végrehajtási intézet számára, hogy a fogvatartottnak egy főre számítottan 10 m³ légteret és 4 m² mozgásteret biztosítson. Miután ezt a mértéket a jogszabály csak lehetőségként szabályozta, arra a következtetésre jutott, az alperesek nem szegtek jogszabályt és nem tanúsítottak jogellenes magatartást azzal, hogy a rendeletben megjelölt mértékű légteret és mozgásteret nem biztosították a felperes részére. Utalt arra, az alperesek az őket terhelő befogadási kötelezettség folytán felróhatóságuk hiányát is bizonyították. Nem találta megállapíthatónak az alperesek kártérítési felelősségét a felperes által elszenvedett poloskacsípésekkel összefüggésben sem tekintettel arra, hogy az alperesek okiratokkal igazoltan a jogszabályi kötelezettségüket meghaladó mértékben is törekedtek a rovarmentesítésre. A felperes tömegiszonyra való hivatkozása kapcsán - a perben beszerzett szakértői véleményre utalva - kiemelte, a tömegiszonyként nevesített állapotot önmagában a bezártság élménye és az ahhoz kapcsolódó negatív tapasztalatok is kiválthatják, ezért az alperesek kártérítési felelősségének megállapításához szükséges ok-okozati összefüggés fennállását nem ítélte megállapíthatónak. Álláspontja szerint bizonyítatlan maradt a felperes részéről az életében bekövetkezett hátrány, károsodás is.

Az ítélet ellen jogi képviselője útján a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását és az alperesek keresete szerinti marasztalását kérte. Álláspontja szerint az alperesek alapvető jogait sértették meg akkor, amikor nem biztosították részére a megfelelő mozgásteret. Ezzel kapcsolatosan utalt az ún. CPT jelentésre, amely megállapította, hogy az 1 főre jutó 4 m² élettér biztosítása az a minimum követelmény, amelyről semmilyen körülmények között nem lehet eltekinteni. Kiemelte, az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) nem a magyar jogszabályban említett lehetőség szerinti megfogalmazásra, hanem a fenti CPT jelentés

megállapítására hagyatkozott, amikor Magyarországot kártérítés megfizetésére kötelezte. Álláspontja szerint az alperesek nem hivatkozhatnak a felróhatóságuk körében a bv intézetek alkalmatlanságára, illetve a befogadási kötelezettségükre. Ezzel kapcsolatban előadta, hogy az EJEB ítéletei és a megítélt kártérítési összegek nagysága lehet alkalmas arra, hogy Magyarországot rákényszerítse a börtönök túlszűfolttságának csökkentésére.

Hangsúlyozta, az elsőfokú bíróság által lefolytatott szakértői bizonyítás eredményeként igazolást nyert a tömegiszonyként nevesített állapota, emellett két másik alperesi bv intézettel szemben a **(város neve)**-i Törvényszék előtt folyó perben szerzett szakvélemény megállapította, hogy a szabadulását követően az egészségi állapota pszichés szempontból romlott, jelenleg szociális fóbia diagnosztizálható nála. Fellebbezéséhez csatolta a hivatkozott szakvéleményt. Véleménye szerint mivel a jelen perben szerzett szakvélemény csak valószínűsíti, a **(város neve)**-i Törvényszék előtti perben elkészült szakvélemény viszont megállapítja pszichés állapotának romlását, nélkülözhetetlen a jelen ügyben ellenőrző szakvélemény beszerzése.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

A fellebbezés **alaptalan.**

Az ítélet tábla mindenekelőtt kiemeli, a 2013. évi CCXL. törvény felperes által hivatkozott 10/A. §-át a 2016. évi CX. törvény 22. §-a iktatta be, az 2017. január 1. napján, azaz a felperes szabadulását követően lépett hatályba, így annak rendelkezései a jelen perben nem alkalmazhatók.

A felperes nem vagyoni kártérítés címén kérte kötelezni az alpereseket az általa megjelölt összeg megfizetésére. A nem vagyoni kártérítés a személyiségi jogsértés egyik szankciója, amelyre - a jelen ügyben alkalmazandó - 1959-es Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja értelmében a polgári jogi felelősség szabályai vonatkoznak azzal, hogy a felelősséget meghatározó egyik feltételt jelentő jogellenes magatartásnak a személyiségi jogsértés minősül. Az 1959-es Ptk. 75. § (1) bekezdése általános jelleggel védi a személyiségi jogokat, köztük külön is nevesítve 76. §-ában az egészséghez és az emberi méltósághoz fűződő jogot. Ennek megfelelően a perbeli jogvita elbírálása szempontjából a bíróságnak elsődlegesen azt kellett vizsgálnia, a felperes helytállóan hivatkozott-e arra, hogy az alperesek a nem megfelelő körülmények között történt fogvatartásával megsértették az emberi méltósághoz és az egészséghez fűződő személyiségi jogát.

Főszabály szerint minden személyiségi jog sérelmét okozó, illetve azt veszélyeztető magatartás jogellenes, bizonyos körülmények azonban a személyiségi jogok megsértésére alkalmas magatartások tekintetében is kizárják azok jogellenességét, így nem sért személyiségi jogot - egyebek között - az a magatartás, amelyet jogszabály engedélyez (BDT2015. 3263). Jogszabály, a Büntető Törvénykönyv rendelkezési jogosították fel a bíróságot arra, hogy a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén szabadságvesztés büntetést szabjon ki bizonyos bűncselekmények elkövetőivel szemben, és ugyancsak jogszabály, a büntetések és az intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. tvr. (a továbbiakban: Bv.tvr.), valamint a szabadságvesztés és az előzetes letartóztatás végrehajtásának szabályairól szóló 6/1996. (VII. 12.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) határozta meg az elítélt büntetés-végrehajtási intézetben irányadó jogait és kötelezettségeit, továbbá a fogvatartásának rendjét, és az elhelyezésére vonatkozó szabályokat. Tény, hogy a fogvatartás ténye, a börtönviszonyok elkerülhetetlenül bizonyos mértékű testi és lelki szenvedést okoznak a fogvatartottak számára, mindaddig azonban, amíg a fogvatartás körülményei a jogszabályi előírásoknak megfelelnek, és nem teszik ki a személyt a fogvatartásával szükségképpen együtt járó szenvedés szintjén túlmenő megpróbáltatásnak, a fogvatartás foganatosítása nem jogellenes, következésképpen nem sérti a fogvatartott személyiségi jogait. Annak megítélésénél,

hogy adott esetben a fogvatartás körülményei által okozott hátrányok túllépik-e a jogszerűség határait, figyelemmel kell lenni az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdésében, az 1976. évi 8. törvényerejű rendelettel kihirdetett, Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (a továbbiakban: Egyezségokmány) 7. Cikkében és az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló Egyezmény 3. Cikkében egyezően megfogalmazott követelményre, amely szerint senkit sem lehet kínzásnak, kegyetlen, embertelen, megalázó elbánásnak vagy büntetésnek alávetni, valamint az Egyezségokmány 10. Cikk 1. pontjában írtakra, nevezetesen hogy a szabadságuktól megfosztott személyekkel emberségesen és az emberi személyiség veleszületett méltóságának tiszteletben tartásával kell bánni. Lényegesek továbbá a Bv.tvr.-nek azok az előírásai, amelyek értelmében a fogvatartottak részére a büntetés-végrehajtási intézetben a higiéniai feltételeknek megfelelő, egészséges és kulturált elhelyezést kell biztosítani [25. § (1) bekezdés b) pont, 36. § (1) bekezdés a) pont, 46. § (1) bekezdés a) pont]. Ha a büntetés-végrehajtási intézet az ott elhelyezett személyek fogvatartása során megsérti a fenti követelményeket, és ezzel a fogvatartottnak a jogszerű fogvatartással elkerülhetetlenül együtt járó hátrányokon túlmenő többlet szenvedést okoz, magatartása jogellenes, és ezáltal sérti a fogvatartott személyiségi jogait.

A személyiségi jogaiban megsértett személy - a jelen ügyben alkalmazandó 1959-es Ptk. 84. § (1) bekezdés a)-d) pontjaiban rögzített objektív szankciókon túl - a 84. § (1) bekezdés e) pontja alapján kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint. Miután a felperes személyiségi jogainak hivatkozott megsértésére közhatalom gyakorlása során, azzal összefüggésben került sor, kártérítés iránti követelése megalapozottságához az irányadó felelősségi rendszer, vagyis az 1959-es Ptk. 339. § (1) bekezdésében írt deliktualis kártérítés általános és a 349. § (1) bekezdése szerinti közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség speciális feltételeinek együttes fennállása szükséges. E feltételek szerint a közigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette, továbbá ha bizonyított a károkozó jogellenes magatartása, a kár bekövetkezte, az ezek közötti okozati összefüggés, és a károkozó nem tudja bizonyítani, hogy a magatartása nem volt felróható. E feltételek konjunktívak, bármelyik hiánya kizárja a kártérítési felelősség megállapíthatóságát.

Jelen ügyben a felperes számára - időközbeni szabadulására figyelemmel - nem állt rendelkezésre olyan jogorvoslati eszköz, amely alkalmas lett volna a kár elhárítására, így az alperesek felelősségének megítélése szempontjából a további négy feltétel fennállását kellett vizsgálni azzal, hogy a felperest terhelte annak bizonyítása, fogvatartása során az alperesek megsértették a személyiségi jogait és ezzel neki nem vagyoni hátrányt okoztak, míg az alperesek magatartásuk jogellenessége vagy felróhatóságuk hiányának bizonyításával mentesülhettek a kártérítési felelősség alól.

Azt az alperesek maguk sem vitatták, hogy a felperes fogvatartása időszakában nem tudták biztosítani az intézetben a fent megjelölt nemzetközi egyezményekben, valamint az Alaptörvényben és a Bv.tvr.-ben előírt követelményeknek megfelelő elhelyezést. Elismerték, hogy a zárkák zsúfoltak, gyakran élősködőkkel fertőzöttek voltak. Az ítéletábra egyetértett a felperessel abban, hogy ezek az elhelyezési körülmények a fogvatartással elkerülhetetlenül együtt járó testi és lelki szenvedést meghaladó hátrányt okoztak számára, s ezáltal sérültek az emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogai, amelyből eredően nem vagyoni hátrányok érték. Nem fogadta el ugyanakkor az alpereseknek azt a védekezését, hogy befogadási kötelezettségük következtében és költségvetési források hiányában nem tudták biztosítani az egészséges és kulturált elhelyezési körülményeket, és ezért magatartásuk nem tekinthető jogellenesnek, következésképpen nem sértették meg a felperes

személyiségi jogait. A személyiségi jog sérelmét okozó, illetve azt veszélyeztető magatartás jogellenességét ugyanis csak a jogsértőtől független egyes objektív okok (károsult beleegyezése, jogtalan támadás elhárítása, szükséghelyzet, jogszabály felhatalmazása, alapjogi kollízió) zárhatják ki, az alperesek által hivatkozott okok azonban e körbe nem sorolhatók. Az ítéletábra külön is hangsúlyozza ezzel összefüggésben, hogy a jogellenesség nem azonos a jogszabálysértéssel, így önmagában az, hogy a felperes fogvatartásának időszakában jogszabály nem írta elő kötelezően az egy fő fogvatartott számára biztosítandó mozgástér és légtér legkisebb mértékét, nem jelenti azt, hogy a zárak normál befogadóképességét meghaladó, zsúfolt elhelyezés ne minősülne jogellenesnek. Ehhez hasonlóan nem zárja ki a zárak poloskák és csótányok általi fertőzöttségéből eredő hátrányok jogellenességét az, hogy az alperesek a jogszabály által kötelezően előírt évi kétszeri irtószeres kezelést elvégeztették.

Minderre figyelemmel a továbbiakban azt vizsgálta az ítéletábra, hogy az alperesek a fogvatartással szükségképpen együtt járó testi és lelki sérüléseket meghaladó többlet hátrányok elkerülése érdekében úgy jártak-e el, ahogyan az az adott helyzetben általában elvárható, azaz terheli-e őket felróhatóság abban, hogy a felperes számára nem biztosítottak egészséges és kulturált elhelyezési körülményeket. Ennek során abból indult ki, a felróhatóság vizsgálata feltételezi, hogy a károkozás konkrét szituációjában a károkozó több cselekvési alternatíva között választhatott, és magatartása akkor nem tekinthető felróhatónak, ha e választási lehetőséggel élve a társadalom értékítéletének megfelelő „helyes” magatartást tanúsította. Ennek tükrében értékelve az elhelyezési körülményeivel szemben a felperes által felhozott konkrét kifogásokat, az alperesek felróhatóságát, s egyben a felperest a fogvatartása során ért nem vagyoni hátrányokért való felelősségét nem találta megállapíthatónak az alábbiak szerint.

A zárakban a szükséges mozgástér és légtér biztosításának a hiánya

Az R. perbeli időszakban hatályos 137. § (1) bekezdése szerint a zárakban (lakóhelyiségben) elhelyezhető létszámot úgy kell meghatározni, hogy minden elítélre lehetőleg hat m³ légtér és lehetőség szerint a női elítéltek esetén három és fél m² mozgástér jusson. Tény, hogy az alperesek a felperes elhelyezése során ezt a jogszabályban megjelölt, egy főre számított mértékű légtér és mozgástér nem biztosították, a felperes által sem vitatott ugyanakkor, hogy a fogvatartottak létszámát tekintve erre nem is volt módjuk. Valójában az alperesek két lehetőség között választhattak: vagy csak annyi elítéltet és előzetesen letartóztatottat fogadnak be az intézetbe, ahány személy számára a kulturált, a zárak befogadóképességéhez igazodó elhelyezést biztosítani tudják, és az ezt meghaladó létszámú személy befogadását megtagadják, vagy a tervezett befogadóképességet meghaladó számú fogvatartottat helyeznek el egy-egy zárakban. Az első alternatívát illetően az alperesek helytállóan hivatkoztak arra, hogy az R. 12. § (1) bekezdése taxatív jelölte meg azokat az okokat, amelyekre hivatkozással az intézet a befogadást megtagadhatta, s miután ezen okok között a befogadóképesség hiánya nem szerepelt, erre hivatkozva a befogadást nem tagadhatták meg. Ezzel szemben az R. 137. § (1) bekezdése az ott megjelölt mértékű, egy fő fogvatartottára számított légtér és mozgástér biztosítását nem kötelező előírásként jelölte meg, hanem akként, hogy azt az intézetnek a lehetőségek szerint kell biztosítania. Az alpereseknek tehát a felperes fogvatartásának időszakában egy kötelezően végrehajtandó és egy lehetőség szerint betartandó jogszabályi rendelkezés között kellett választania. Azzal, hogy ilyen helyzetben a kötelező norma előírását követte, a társadalom értékítéletének megfelelő „helyes” magatartást tanúsította, azaz úgy járt el, ahogyan az az adott helyzetben általában elvárható volt.

Az általában elvárható magatartás követelményének az alperesek akkor nem tettek volna eleget, ha objektív lehetőségük lett volna a jogszabály szerinti elhelyezésre. Az viszont, hogy az ehhez szükséges feltételekkel az alperesek nem rendelkeztek, rajtuk kívül álló okra vezethető vissza,

hiszen meghatározott költségvetésből gazdálkodnak, ami nem tette lehetővé az intézet átalakítását, a befogadóképessége növelését. A felperes sem tudott arra tényelődást tenni, az alperesek hogyan tudták volna elhárítani a kifogásolt hátrányos körülményeket, miként tudtak volna enyhíteni az intézetben uralkodó rendkívüli zsúfoltságon. Minderre figyelemmel az alperesek zsúfoltságból eredő hátrányokért való felelősségének megállapítását a felróhatóság hiánya kizárja.

Élősködők által okozott hátrány

A felperes állította, hogy az alperesi bv intézetekben - a nem vitatott írtás ellenére - a zárkák rendszeresen csótányokkal és poloskákkal fertőzöttek voltak, ágyi poloska csípéseket szenvedett el, emiatt sérült az 1959-es Ptk. 76. §-ában nevesített emberi méltósághoz, testi épséghez, egészséghez fűződő személyiségi joga.

A káresemény bekövetkeztekor hatályban volt Bv.tvr. 25. § (1) bekezdés b) pontja szerint a szabadságvesztés végrehajtása során biztosítani kell az elítélt elhelyezését, ételmezését, ruházatát és - ha e törvény másként nem rendelkezik - a hatályos egészségügyi, társadalombiztosítási, egészségbiztosítási jogszabályok, illetve a kötelező szakmai eljárásrend szerinti egészségügyi ellátását. Az elítélt jogosult a higiéniai feltételeknek megfelelő egészséges elhelyezésre, az egészségi állapotának és a szabadságvesztés végrehajtása alatti tevékenységének megfelelő ételmezésére, egészségügyi ellátására (36. § (1) bekezdés a) pont).

A perben nem vitatott tény, hogy a felperes zárkája ágyi poloskával fertőzött volt, a rovarok nagyszámú és gyakori jelenléte pedig önmagában igazolja, hogy az alperesek nem biztosították az intézetben a jogszabályban előírt higiéniai követelményeket. Az élősködők által okozott köztudomású kellemetlenségekre figyelemmel az ítéletábra - a fentebb kifejtettek szerint - bizonyítottan találta a felperes személyiségi jogainak sérelmét, és hogy ezzel okozati összefüggésben a felperest immateriális hátrány is érte, következésképpen az alpereseknek a kártérítési felelősség alóli mentesüléséhez azt kellett bizonyítaniuk, hogy az élősködő-mentesítés érdekében folytatott eljárásukkal eleget tettek az általános elvárhatósági mércének.

A fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről szóló 18/1998. (VI.3.) NM rendelet kötelezővé teszi - az alperesekre is kiterjedően - a fertőző betegségek terjedésének megelőzését. A 36. § (1) bekezdésének előírása szerint a fertőző betegséget terjesztő vagy egyéb egészségügyi szempontból káros rovarok és egyéb ízeltlábúak, valamint a rágcsálók és egyéb állati kártevők megtelepedésének és elszaporodásának megakadályozásáról, ártalmuk megelőzéséről, távoltartásukról, rendszeres írtásukról gondoskodni kell. Ide tartozik az ágyi poloska és a csótány elleni védekezési kötelezettség is, amelynek keretében - megtelepedésének és elszaporodásának megelőzése érdekében - évente legalább két alkalommal írtószeres kezelést kell végezni minden olyan helyen, ahol a lakók gyakorta cserélődnek (4. sz. melléklet 5. e) pont).

A rendszeresen, évente több ízben megrendelt és igazoltan elvégzett ágyi poloska írtások dokumentált ténye megfelelően igazolja, hogy az alperesek az NM rendeletnek eleget tettek, gondoskodtak - a felperes zárkájában is - az élősködő-mentesítésről. Ezzel a perben sikerrel bizonyították, hogy etekintetben úgy jártak el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, következésképpen a felperes ezzel összefüggésben állított kárának bekövetkezésében felróhatóság nem terheli őket. Lényeges, hogy a büntetés-végrehajtási intézet sajátos jellege kizárja azt a lehetőséget, hogy az ágyi poloskák és egyéb élősködők elpusztulásához szükséges teljes időtartamra az intézetet kiürítsék, ez pedig a vegyi védekezés hatékonyságát csökkentő tényező, ami ugyancsak nem róható az alperesek terhére. Az alpereseknek tehát a felelősség alóli mentesüléshez nem a poloska- és csótányirtás sikerességét kellett bizonyítaniuk, hanem azt, hogy az élősködőirtás

megszüntetése érdekében az elvárhatósági mércének megfelelő magatartást tanúsítottak, e kötelezettségüket pedig teljesítették.

Pszichés megbetegedés kialakulása

A felperesnek e tekintetben a keresete megalapozottságához azt kellett bizonyítania, hogy pszichés megbetegedése, tömegfóbiája kifejezetten az alperesek jogsértő magatartásával, a zárkák befogadóképességénél több fogvatartott elhelyezésével okozati összefüggésben, és nem a szabadságvesztés büntetéssel szükségképpen együtt járó pszichés megterhelés következtében alakult ki. A felperes azonban ezt nem tudta bizonyítani, Egyetért az ítéletábra az elsőfokú bírósággal abban, hogy a perben beszerzett szakvélemény aggálytalan, a szakértő meggyőzően fejtette ki, hogy a felperes pszichés tünetei és az alperes személyiségi jogsértő magatartása, azaz a felperes túlsúlyos zárkákban való elhelyezése között az okozati összefüggés nem bizonyított. Nem alkalmas az okozati összefüggés igazolására a felperes által hivatkozott, a **(város neve)**-i Törvényszék előtti perben készült szakvélemény sem, az ugyanis a felperes fellebbezési előadása szerint is csupán annyiban tér el a jelen perben beszerzett szakvélemény megállapításaitól, hogy megállapítja a felperes pszichés állapotának romlását, olyan megállapítást azonban nem tartalmaz, hogy ez a súlyos elhelyezése miatt alakult ki. Mindennek azonban nincs érdemi jelentősége tekintettel arra, az okozati összefüggés bizonyítottsága esetén is mentesülnének az alperesek a kártérítési felelősség alól, miután a fentebb indokoltak szerint az elítéltek súlyos elhelyezése nem róható a terhükre.

A kifejtettek tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. A pernyertes alpereseknek a másodfokú eljárásban áthárítható költségük nem merült fel, így arról az ítéletábrának nem kellett rendelkeznie. A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illeték a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam terhén marad.

Szeged, 2019. július 2.

Dr. Szeghő Katalin s.k..	Bálint Attila s.k.	Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró